

Kommunstyrelsen

Yttrande över remiss - Betänkande av Utredningen om framtidens yrkeshögskola – stabil, effektiv och hållbar (SOU 2023:31)

Förslag till beslut

1. Kommunledningskontorets förslag till yttrande antas som Eskilstuna kommuns yttrande över remissen *Betänkande av Utredningen om framtidens yrkeshögskola – stabil, effektiv och hållbar (SOU 2023:31)*.
2. Paragrafen justeras omedelbart.

Sammanfattning

Eskilstuna kommun har fått möjligheten att yttra sig över remissen *Betänkande av Utredningen om framtidens yrkeshögskola – stabil, effektiv och hållbar (SOU 2023:31)*.

Remissmissivet inkom från regeringen den 30 augusti 2023. Remissvaret ska ha kommit in till Utbildningsdepartementet senast den 1 december 2023. I remissen ligger att regeringen vill ha synpunkter på förslagen eller materialet i betänkandet.

Utredningen om framtidens yrkeshögskola har haft i uppdrag att föreslå de förändringar som krävs i yrkeshögskolan för att säkerställa den växande utbildningsformens effektiva funktion för framtiden.

En central utgångspunkt i utredningen är att staten bör ta ett större ansvar för att det ska finnas en fungerande infrastruktur för yrkeshögskolan för att yrkeshögskolan ska kunna möta framtida behov. Utifrån detta föreslår utredningen att yrkeshögskolan ska växa och att utbildningsplatserna ska öka.

Kommunstyrelsen har remitterat ärendet till arbetsmarknads- och vuxenutbildningsförvaltningen.

Kommunledningsförvaltningen ställer sig positiv till utredningens intentioner för den framtida yrkeshögskolan. Detta går i linje med arbetsmarknads- och vuxenutbildningsförvaltningens yttrande. Kommunledningsförvaltningen vill i linje med arbetsmarknads- och vuxenutbildningsförvaltningens yttrande särskilt lyfta vikten av att YH-utbildningar fortsättningsvis finns lokalt och kopplas till det lokala näringslivets behov.

Ärendebeskrivning

Eskilstuna kommun har fått möjligheten att yttra sig över remissen *Betänkande av Utredningen om framtidens yrkeshögskola – stabil, effektiv och hållbar (SOU 2023:31)*.

Remissmissivet inkom från regeringen den 30 augusti 2023. Remissvaret ska ha kommit in till Utbildningsdepartementet senast den 1 december 2023.

I remissen ligger att regeringen vill ha synpunkter på förslagen eller materialet i betänkandet.

Utredningen om framtidens yrkeshögskola har haft i uppdrag att föreslå de förändringar som krävs i yrkeshögskolan för att säkerställa den växande utbildningsformens effektiva funktion för framtiden. Syftet med utredningen är att förtydliga yrkeshögskolans roll i utbildningssystemet och att skapa förutsättningar för att yrkeshögskolan ska kunna fortsätta att utvecklas med bibehållen kvalitet.

En central utgångspunkt i utredningen är att staten bör ta ett större ansvar för att det ska finnas en fungerande infrastruktur för yrkeshögskolan för att yrkeshögskolan ska kunna möta framtida behov. Utifrån detta föreslår utredningen att yrkeshögskolan ska växa och att utbildningsplatserna ska öka i en takt som motsvarar 35 procent i förhållande till nuläget på 10 år. Utredningen lyfter att permanenta medel för program och kurser är avgörande för att yrkeshögskolan ytterligare ska kunna bidra till en ekonomiskt, socialt och miljömässigt hållbar samhällsutveckling.

Följande förslag lyfter utredningen som vägledande för framtiden och för att reformera yrkeshögskolan:

- **Arbetsmarknadens behov ska även fortsatt styra yrkeshögskolan.**
Inom yrkeshögskolan ska det bara finnas utbildningar som efterfrågas inom arbetslivet eller utbildningar där det finns behov av ett kvalificerat yrkeskunnande som är av betydelse för individen och samhället, såsom utbildningar inom smala yrkesområden.
- **Tillit till yrkeshögskolan ska vara hög.**
Ytterst är det kvaliteten på utbildningen och hur väl en anordnare levererar den utbildning som efterfrågas som är avgörande för att finnas inom yrkeshögskolan. Tilliten till yrkeshögskolan kan skadas om den styrs i detalj.
- **Spelreglerna ska vara tydliga – det ska vara lätt att göra rätt.**
Yrkeshögskolans möjlighet att vara flexibel kräver förutsägbarhet och tydliga spelregler. Den ska präglas av tydliga krav på leverans. Det ska också vara tydligt vem som har ansvar för utbildningarna.

Utredningen föreslår bland annat:

- Ett gemensamt system för ansökan till yrkeshögskolan i stället för dagens decentraliserade ansökningsprocess. Utredningen föreslår att MYH, Myndigheten för digital förvaltning (DIGG) och Universitets- och högskolerådet (UHR) får i uppdrag att göra en förstudie för inrättandet av ett

gemensamt system för ansökan till yrkeshögskolan. I samband med detta uppdrag föreslås även att MYH ska ges i uppdrag att i samverkan med DIGG utforma ett nytt studiedokumentationssystem.

- Utbildningar inom yrkeshögskolan ska tillåtas bygga på en eftergymnasial utbildning, eller motsvarande kunskaper.
- Att LIA bör vara obligatoriskt för utbildningar inom yrkeshögskolan som inte är kurser eller fördjupningsutbildningar.
- Alla utbildningar behöver vara under ständig prövning för att svara upp mot arbetslivets förändrade behov. Det betyder att inga utbildningar bör få en permanent status.
- Ansökningsprocessen för utbildningsanordnare ska förenklas.
- Långsiktiga planeringsförsättningar ska skapas, bland annat föreslås att en utredning ska tillsättas för att undersöka hur utbildningsmiljöer för investeringstunga utbildningar kan samhällsekonomiskt stimulera att sådana miljöer skapas på flera orter.
- Behålla den prövning av anordnarna som redan görs idag av MYH.
- Att en definition av utbildningsanordnare införs i lagen om yrkeshögskolan. Med utbildningsanordnare ska avses den som har det huvudsakliga ansvaret för utbildningen.
- I instruktion för MYH ska anges att myndigheten har tillsyn över utbildningsverksamheten inom yrkeshögskolan.
- Inget behov av att reglera när en utbildning får läggas ut på entreprenad. Däremot bör entreprenader inom yrkeshögskolans verksamhet och dess påverkan på kvaliteten i yrkeshögskolan fortsatt följas upp och utvärderas.
- Föreslå att MYH får i uppdrag att analysera och föreslå åtgärder för att öka de studerandes förutsättningar att tillgodogöra sig utbildningarna genom att undersöka vilka funktioner som kan vara gemensamma kopplat till studerandehälsa.
- Avråder regeringen att göra en överföring från gymnasieskolan till yrkeshögskolan av vidareutbildning motsvarande ett fjärde tekniskt år. De ser att det föreligger betydande risker med en sådan överföring som kan motverka syftet med en bättre fungerande kompetensförsörjning.

Kommunledningskontorets bedömning

Kommunledningsförvaltningen ställer sig positiva till utredningens intentioner för den framtida yrkeshögskolan. Detta går i linje med arbetsmarknads- och vuxenutbildningsförvaltningens yttrande. Kommunledningsförvaltningen vill i linje med arbetsmarknads- och vuxenutbildningsförvaltningens yttrande särskilt lyfta vikten av att YH-utbildningar fortsättningsvis finns lokalt och kopplas till det lokala näringslivets behov.

Den geografiska placeringen av LIA har stor betydelse på grund av kopplingen till arbetslivet och det kan vara en fördel att utbildas fysiskt på hemorten med kopplingar till lokala företag som visat på ett kompetensbehov och samtidigt ha ett nätverk med studiekamrater/framtida branschkollegor och företag från olika delar av landet. YH bidrar till en bättre kompetensförsörjning som bidrar till ökad produktivitet och tillväxt för det lokala näringslivet. Kommunledningsförvaltningens bedömning är att förslagen i utredningen inte har ekonomiska konsekvenser för kommunen.

Arbetsmarknad och vuxenutbildningsförvaltningens yttrande

Arbetsmarknads- och vuxenutbildningsförvaltningen ställer sig positiva till utredningens intentioner för den framtida yrkeshögskolan. I yttrandet har förvaltningen fokuserat på att lyfta synpunkter kopplat till kapitlet ”Ett brett utbud av utbildningar”.

Eskilstuna kommun är ingen egen anordnare av yrkeshögskoleutbildningar utan har i stället tillsatt en kompetensmäklarroll som stöd för att det ska kunna bedrivas utbildningar i ett klassrum, oftast med mindre grupper, i en lokal lärmiljö, och i samverkan med flera andra orter på regional nivå. Utbildningsanordnare bedriver utbildningen samtidigt på flera orter genom att läraren undervisar via länk, så kallad bunden satellit. En fördel är att studerandegrupperna på hemorten har tillgång till lokala LIA-företag som har kunnat påvisa ett kompetensbehov.

Arbetsmarknads- och vuxenutbildningsförvaltningen påtalar vikten av att det även fortsättningsvis behöver vara möjligt att erbjudas ett brett utbud av utbildningar på flera geografiska platser i landet och att dessa får möjlighet att öka. Det är skillnad att läsa en yrkeshögskoleutbildning på distans i jämförelse med att studera i en mindre grupp på hemorten. Den geografiska placeringen av LIA har stor betydelse på grund av kopplingen till arbetslivet och det kan vara en fördel att utbildas fysiskt på hemorten med kopplingar till lokala företag som visat på ett kompetensbehov och samtidigt ha ett nätverk med studiekamrater/framtida branschkollegor och företag från olika delar av landet. Förvaltningen lyfter vikten av att distansutbildningar framgent inte ska ges mer utrymme på bekostnad av bunden satellit.

Ekonomiska konsekvenser

Utredningen uppger att flera av förslagen medför ökade kostnader för staten då det handlar om att öka antalet utbildningsplatser, stärka upp delar som till exempel förbättrade systemstöd och ökad rättssäkerhet i processer. Samtidigt menar utredningen på att förslagen ger viss möjlighet till effektiviseringar och bättre nyttjande av statsbidraget för yrkeshögskoleutbildning. Kommunledningsförvaltningen bedömning är att förslagen i utredningen inte har ekonomiska konsekvenser för kommunen.

Konsekvenser för hållbar utveckling och en effektiv organisation

Kommunledningsförvaltningen bedömer, i linje med utredningen, att behoven av yrkeshögskoleutbildad kompetens är stora i förhållande till yrkeshögskolans utbud, inte minst för att klara Sveriges klimatmål och bidra till en hållbar utveckling.

Kommunledningsförvaltningen delar utredningens bedömning att satsningar på yrkeshögskoleutbildning är samhällsekonomiskt lönsamt och bidrar både till att individer stärker sin position på arbetsmarknaden och till en bättre kompetensförsörjning som bidrar till ökad produktivitet och tillväxt.

KOMMUNLEDNINGSKONTORET

Tommy Malm
Kommundirektör

Anna-Marie Giotas Sandquist
Direktör social hållbarhet

—

Beslutet skickas till:

Utbildningsdepartementet
Arbetsmarknads- och vuxenutbildningsnämnden

Utbildningsdepartementet

Eskilstuna kommuns yttrande över remiss - Betänkande av Utredningen om framtidens yrkeshögskola – stabil, effektiv och hållbar (SOU 2023:3)

Eskilstuna kommun har fått möjligheten att yttra sig över remissen Betänkande av Utredningen om framtidens yrkeshögskola – stabil, effektiv och hållbar (SOU 2023:31).

Utredningen om framtidens yrkeshögskola har haft i uppdrag att föreslå de förändringar som krävs i yrkeshögskolan för att säkerställa den växande utbildningsformens effektiva funktion för framtiden.

En central utgångspunkt i utredningen är att staten bör ta ett större ansvar för att det ska finnas en fungerande infrastruktur för yrkeshögskolan för att yrkeshögskolan ska kunna möta framtida behov. Utifrån detta föreslår utredningen att yrkeshögskolan ska växa och att utbildningsplatserna ska öka.

Eskilstuna kommun är positiva till utredningens intentioner för den framtida yrkeshögskolan. Eskilstuna lämnar synpunkter kopplat till kapitlet ”Ett brett utbud av utbildningar”. Eskilstuna vill särskilt lyfta vikten av att YH-utbildningar fortsättningsvis finns lokalt och kopplas till det lokala näringslivets behov. Den geografiska placeringen av LIA har stor betydelse på grund av kopplingen till arbetslivet och det kan vara en fördel att utbildas fysiskt på hemorten med kopplingar till lokala företag som visat på ett kompetensbehov och samtidigt ha ett nätverk med studiekamrater/framtida branschkollegor och företag från olika delar av landet. YH bidrar till en bättre kompetensförsörjning som bidrar till ökad produktivitet och tillväxt för det lokala näringslivet.

ESKILSTUNA KOMMUN

Synpunkter från Arbetsmarknads- och vuxenutbildningsförvaltningen

- remissvar avseende betänkande av Utredningen om framtidens yrkeshögskola – stabil, effektiv och hållbar, SOU 2023:31

Yrkeshögskoleutbildning regleras av bland annat lagen (2009:128) om yrkeshögskolan och förordningen (2009:130) om yrkeshögskolan.

Yrkeshögskolan har blivit en viktig utbildningsform i att förse svensk arbetsmarknad med kompetens. Som ett led i den fortsatta utvecklingen av yrkeshögskolan föreslås förändringar i utredningen som kan säkerställa yrkeshögskolans framtida funktion med bibehållen kvalitet och i samverkan med arbetslivets efterfrågan. Vidare går det att läsa i utredningen att nya krav på arbetsmarknaden ställs genom behovet av omställning av samhället i en hållbar riktning.

Synpunkter från AVF

Eskilstuna kommun vill framhålla det positiva intentionerna i utredningen för en yrkeshögskola i framtiden och utifrån Arbetsmarknads- och vuxenutbildningens perspektiv önskar vi kommentera innehållet under rubriken "Ett brett utbud av utbildningar".

Eskilstuna kommun är ingen egen anordnare av yrkeshögskoleutbildningar utan har i stället tillsatt en kompetensmäklarroll som stöd för att det ska kunna bedrivas utbildningar i ett klassrum, oftast med mindre grupper, i en lokal lärmiljö, och i samverkan med flera andra orter på regional nivå. Utbildningsanordnare bedriver utbildningen samtidigt på flera orter genom att läraren undervisar via länk, så kallad bunden satellit. En fördel är att studerandegrupperna på hemorten har tillgång till lokala LIA-företag som har kunnat påvisa ett kompetensbehov.

Arbetsmarknads- och vuxenutbildningsförvaltningen påtalar vikten av att det även fortsättningsvis kommer kunna erbjudas ett brett utbud av utbildningar på flera geografiska platser i landet och att dessa får möjlighet att öka. Det är skillnad att läsa en yrkeshögskoleutbildning på distans i jämförelse med att studera i en mindre grupp på hemorten. Den geografiska placeringen av LIA har stor betydelse på grund av kopplingen till arbetslivet och det kan vara en fördel att utbildas fysiskt på hemorten med kopplingar till lokala företag som visat på ett kompetensbehov och samtidigt ha ett nätverk med studiekamrater/framtida branschkollegor och företag från olika delar av landet.

Förståelse finns för att det kan vara en tolkningsfråga men vår synpunkt är att distansutbildningar framgent inte ska ges mer utrymme på bekostnad av bunden satellit.